

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра епізоотології та паразитології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд
обов'язковий

Спеціальність	Н 6 Ветеринарна медицина
Освітня програма	Ветеринарна медицина
Рівень вищої освіти	другий (магістерський м-1,4)

Суми - 2025

Розробник: Касяненко С.М., доктор філософії, старший викладач
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри епізоотології та паразитології (назва кафедри)	протокол від «12» червня 2025 року № 17	
	Завідувач кафедри	<u>Касяненко О.І.</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми Шкромада О.І.
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Нагорна Л.В.
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Петров Р.В.
(ПІБ)

Чекан О.М.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Надія БАРАННИК
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 23.06 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд			
2.	Факультет/кафедра	Факультет ветеринарної медицини / кафедра епізоотології та паразитології			
3.	Статус ОК	Обов'язковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для <i>(заповнюється для обов'язкових ОК)</i>	211 Ветеринарна медицина			
5.	ОК може бути запропонований для <i>(заповнюється для вибіркових ОК)</i>				
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 18 тижнів			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5,0			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні/семінарські	Лабораторні	
		16	44	-	
9.	Мова навчання	Українська			
10.	Викладач/Координатор ОК	Доктор філософії Касяненко С.М.			
10.1	Контактна інформація	Корп. 3, каб. 62, Тел., viber: +8(096) 65 70 841 ksm.76@ukr.net			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент: «Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд» - як наукова дисципліна вивчає організацію ветеринарної діяльності в різних галузях виробництва, переробки та реалізації продуктів тваринництва на засадах вільного підприємництва. Вона досліджує форми проявлення об'єктивних економічних законів ринку в конкретних умовах виробництва та споживання ветеринарних товарів, надання платних ветеринарних послуг.			
12.	Мета освітнього компонента	Метою викладання навчальної дисципліни “Державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд” є - вивчення ветеринарного законодавства України щодо державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду.			

13	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	
14	Політика академічної доброчесності	Під час вивчення ОК не допускаються будь-які прояви академічної недоброчесності. При виявленні порушення академічної доброчесності (списування, академічний плагіат) виконане завдання не зараховується і направляється на повторне виконання. Інструментами протидії порушенням академічної доброчесності є системи Plagiarism check algorithm . У випадку виникнення порушень реагування відбувається відповідно до нормативної документації щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу в Сумському НАУ (https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).
15	Ключові слова	державний ветеринарно-санітарний контроль, державний нагляд, потужності (об'єкти) підконтрольні, ветеринарна документація, нормативно-правова база

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)			Як оцінюється РНД
	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	
ДРН 1. Здійснювати збір, узагальнення та критичний аналіз інформації щодо результативності діяльності ветеринарних спеціалістів різних рівнів організаційної структури та підпорядкування.	x			Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або матеріалів конференцій.
ДРН 2. Здійснювати професійну ветеринарну діяльність з контролю і нагляду щодо захисту здоров'я тварин, використовуючи національні та міжнародні стандарти, дотримуючись вимог біоетики, правового регулювання та добробуту тварин.		x		Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна

				доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або метеріалів конференцій.
ДРН 3. Орієнтуватися в законодавчих і нормативно-правових актах щодо здійснення ветеринарного нагляду та контролю за виробництвом, зберіганням, транспортуванням і реалізацією продукції тваринного і рослинного походження.			х	Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти: опитування теоретичних питань, оцінка рівня знань, продемонстрованих на лабораторно-практичних заняттях; тест множинного вибору; самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань самостійної роботи здобувачів вищої освіти (результати тестування, підготовка презентацій, презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу). Враховується активність під час обговорення питань, що винесені на заняття; експрес-контроль під час аудиторних занять. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання ДРН враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові публікації у збірниках, які входять до фахових видань та/або метеріалів конференцій.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з	Лаб.		
Тема 1. Держане управління в галузі «Ветеринарія»	2	6		10	
Тема 2. Державний ветеринарно- санітарний контроль та нагляд	2	6		12	[1, 2, 4, 5, 8, 25]
Тема 3. Захист здоров'я тварин	2	6		12	[4, 6, 9, 15, 22]
Тема 4. Регулювання виробництва та обігу ветеринарних препаратів, субстанцій та засобів ветеринарної медицини.	2	6		12	[1, 6, 9, 15, 21, 25]
Тема 5. Система державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми та побічні продукти тваринного походження	4	6		12	[3, 4, 10, 16, 22]
Тема 6. Система управління безпечністю та харчових продуктів та кормів.	2	6		10	[4, 7, 13, 17, 21, 24]
Тема 7. Вимоги щодо здійснення міжнародної торгівлі	2	6		20	[4, 6, 10, 15, 22]
Тема 8. Відповідальність осіб за правопорушення у галузі ветеринарної медицини	-	2		2	[4, 6, 9, 14, 20, 25]
Всього	16	44		90	

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять,</u> консультацій)	Кіл- ть год	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кіл-ть год
ДРН 1. Здійснювати збір, узагальнення та критичний аналіз інформації щодо результативності і діяльності ветеринарних спеціалістів різних рівнів організаційної структури та підпорядкуванн я.	Методи викладання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладання: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	20	Методи навчання за джерелом знань: Словесні: робота з книгою (читання, виписування, конспектування, опорних конспектів). Наочні: спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традиційний метод). Активні методи (мозкова атака, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	30
ДРН 2. Здійснювати професійну ветеринарну діяльність з контролю і нагляду щодо захисту здоров'я тварин, використовуючи національні та міжнародні стандарти, дотримуючись вимог біоетики, правового регулювання та добробуту тварин.	Методи викладання за джерелом знань: <i>Словесні:</i> розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. <i>Наочні:</i> демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладання: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	20	Методи навчання за джерелом знань: Словесні: робота з книгою (читання, виписування, конспектування, опорних конспектів). Наочні: спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традиційний метод). Активні методи (мозкова атака, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	30

ДРН 3. Орієнтуватися в законодавчих і нормативно-правових актах щодо здійснення ветеринарного нагляду та контролю за виробництвом, зберіганням, транспортуванням і реалізацією продукції тваринного і рослинного походження.	Методи викладення за джерелом знань: Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж. Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження. Активні методи: (використання технічних засобів навчання, використання навчальних та контролюючих тестів) Інтерактивні методи викладення: (використання мультимедійних технологій, електронних таблиць.	20	Методи навчання за джерелом знань: Словесні: робота з книгою (читання, виписування, конспектування, опорних конспектів). Наочні: спостереження. Методи навчання за характером логіки пізнання (аналітичний, методи синтезу, індуктивний метод, дедуктивний метод, традиційний метод). Активні методи (мозкова атака, диспути, круглі столи, бінарні заняття, ділові ігри, групові дослідження). Інтерактивні технології навчання (використання мультимедійних технологій, діалогове навчання, співробітництво студентів (кооперація)	30
		60		90

5.ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1.Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.1.1. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тематичне опитування	10 балів / 10 %	Щотижня
2.	Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	10 балів / 10 %	Згідно з розкладу
3.	Тестування	40 балів / 40 %	Впродовж 7-8 тижнів
4.	Доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	10 балів / 10 %	Згідно графіку здачі модулів
5	Іспит	30 балів / 30%	Згідно розкладу

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ¹	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ²
Тематичне опитування	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Студент може відтворити тільки окремі фрагменти з курсу.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Виконання завдань на лабораторно-практичних заняттях	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	20 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшу частину завдань виконано з використанням на основі основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення лабораторно-практичних завдань. Виконання індивідуальних контрольних завдань значно формалізовано, відсутнє глибоке розуміння роботи	Студент засвоїв основний матеріал, та розуміє і виконує лабораторно-практичні завдання, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає незначну кількість неточностей.	Здобувач реалізує теоретичний матеріал дисципліни при виконанні лабораторно-практичних робіт, здатен аналізувати та співставляти отримані результати на основі набутих з даної дисципліни знань, умінь, практичних навичок
Тест множинного вибору	≤ 5 балів	6–9 балів	10–13 балів	14–15 балів
	Студент дає правильну відповідь на декілька питань (≤ 33% правильних відповідей).	Студент має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються і дає правильну відповідь на декілька питань (34–59% правильних відповідей).	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, і дає правильну відповідь на декілька питань (60–89 % правильних відповідей).	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, правильно дає відповідь на питання тесту (90–100 % правильних

¹ Зазначити компонент сумативного оцінювання

² Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

				відповідей).
Оформлення та презентаційна доповідь самостійно опрацьованого матеріалу	<9 балів	10-19 балів	20-39 балів	40–45 балів
	Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні. Студент не виконав самостійне опрацювання матеріалу.	Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, але окремі складові відсутні або недостатньо опрацьовані, студент працював пасивно.	Знає основні положення, що мають визначальне значення при виконанні самостійної роботи / індивідуальних завдань. Помилки у відповідях є не суттєвими.	Виконано усі вимоги, завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотній зв'язок після вивчення тем 1,2,3,4,5,6,7,8,9	2,4,6,8,10,12,14,15 тижні семестру
2	Письмовий зворотній зв'язок після вивчення тем 1-3, 4-9	8,15 тижні семестру
3	Письмовий зворотній зв'язок від викладача під час роботи над лабораторно-практичними завданнями	Протягом 1 тижня після виконання
4	Усний зворотній зв'язок від викладача після доповіді з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	Протягом занять

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Бегас В.Л., Галатюк О.Є, Романишина Т.О., Лахман А.Р. Організація ветеринарної справи : навч. посіб. Житомир : «Євро-Волинь», 2022. 132 с. Ветеринарні технології профілактики інфекційних хвороб тварин: підручник / В.Ю. Кассіч, О.І. Касяненко, Г.І. Ребенко, С.М. Касяненко – Суми: ФОП Цьома С.П., 2024. – 280 с. бібл. 10. *(Затверджено Вченою радою СНАУ, Протокол № 10 від « 27» лютого 2024 року).*

2. Яценко І.В., Фотіна Т.І., Бабарук А.В., Бібен І.А., Богатко Н.М., Бабарук А.В., Лощкін І.М, Головка Н.П., Фотін А.І. (2018). Довідник державного інспектора ветеринарної медицини на державному кордоні України. Харків : «ДисаПлюс», 2018., 640 с..

3. Протиепізоотичні заходи в тваринництві: підручник / В.Ю. Кассіч, О.І. Касяненко – Суми: ФОП Цьома С.П., 2024. – 258 с. *(Затверджено Вченою радою СНАУ, Протокол № 6 від « 04» листопада 2022 року).*

4. Ветеринарне забезпечення громадського здоров'я: підручник / О.І. Касяненко, – Одеса, Олді+, 2024. – 144 с. бібл. 10. *(Затверджено Вченою радою СНАУ, Протокол № 18 від « 29» травня 2023 року).*

5. Аграрне право : підручник / В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М. Кульчій та ін. за ред. А. М. Статівки. Вид. 2-ге, змін. Харків : Право, 2021. 416 с.

6. Бегас В.Л., Галатюк О.Є, Романишина Т.О., Лахман А.Р. Організація ветеринарної справи : навч. посіб. Житомир : «Євро-Волинь», 2022. 132 с.

7. Бегас В.Л., Галатюк О.Є, Романишина Т.О., Рибачук Ж.В., Зажарський В.В. Національне та міжнародне ветеринарне право : навч. посіб. Житомир : «Євро-Волинь», 2023. 123 с.

8. Ветеринарне право: підручник / за ред. В. М. Єрмоленка. Київ: НУБІП України, 2015. 300 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

9. Касяненко С.М. Ветеринарне законодавство України та міжнародне ветеринарне право. Вимоги до транспортування та зберігання засобів ветеринарної медицини та ветеринарних імунобіологічних препаратів. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів ФВМ, ОПП «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «магістр» Суми, 2024 рік, 25 с.

10. Касяненко О.І., Касяненко С.М. Ветеринарне законодавство України та міжнародне ветеринарне право. Державне управління в галузі ветеринарної медицини. Методичні вказівки для практичних занять для студентів ФВМ, ОПП «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «магістр» / Суми, 2024 рік, 25 ст. Касяненко О.І., Касяненко С.М. Ветеринарне законодавство України та міжнародне ветеринарне право. Державне управління в галузі ветеринарної медицини. Методичні вказівки для практичних занять для студентів ФВМ, ОПП «Ветеринарна медицина», освітнього ступеня «магістр», Суми, 2024 рік, 25 с.

11. Касяненко С.М. Ветеринарне законодавство України та міжнародне ветеринарне право. Вимоги до транспортування та зберігання ветеринарних препаратів. Методичні вказівки для лабораторно-практичних занять для студентів ФВМ, ОПП «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «магістр» / Суми, 2024 рік, 25 с.

12. Касяненко О.І., Касяненко С.М. Зоонози домашніх тварин. Методичні вказівки щодо проведення лабораторно-практичних занять та самостійної роботи для студентів ОПП «Ветеринарна медицина» освітнього ступеня «магістр», Суми, 2022 рік, 29 с.

13. Касяненко О.І., Касяненко С.М. (2024). Державне управління в галузі ветеринарної медицини: Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та самостійної роботи. Суми : СНАУ, 25 с.

6.1.3. Інші джерела

14. Вимоги до некомерційного переміщення тварин. Офіційний сайт Держпродспоживслужби України. URL: <https://dpss.gov.ua/mizhnarodnespivrobitnictv/veterinariya-ta-bezpechnist/vimogi-do-nekomercijnogoperemishchennya-tvarin>

15. Закон України «Про бджільництво» від 22.02.2000. № 1492-III. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1492-14#Text>

16. Закон України «Про безпечність та гігієну кормів» від 21.12.2017. № 2264- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2264-19#top>.

17. Закон України «Про ветеринарну медицину». Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12#Text>

18. Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» від 14.01.2000. № 1393-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1393-14#Text>.

19. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підвищення заходів з біологічної безпеки та збереження тваринництва в Україні» - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3221-20#Text>

20. Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, ветеринарну медицину та благополуччя тварин» від 18.05.2017. № 2042- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#Text>.

21. Закон України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» від 31.04.07 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-16#Text>

22. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>

23. Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» від 21.02.2006. № 3447-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15#Text>.

24. Закон України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин» від 04.06.2009. № 1445-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-17#Text>.

25. Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» від 06.12.2018 № 2639-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#top>.

26. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 2.03.2015. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>.

27. Закон України «Про мисливське господарство та полювання» від 22.02.2000. № 1478-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#top>. 121

28. Закон України «Про молоко та молочні продукти» від 24.06.2004. № 1870- IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1870-15#Text>.

29. Закон України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» від 15.02.1995. № 60/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

30. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>

31. Закон України «Про племінну справу у тваринництві» від 23.12.1993. № 3773- XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3691-12#n190>.

32. Закон України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» від 7.04.2015. № 287-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287-19#top>

33. Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна» від 18.01.2018 № 2269-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19#n2>.

34. Закон України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них» від 6.02.2003. № 486-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/486-15#top>.

35. Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) № 872/2012 від 1 жовтня 2012 року про затвердження переліку смако-ароматичних речовин. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_016-12#Text (дата звернення: 22.02.2023).

6.2. Додаткові джерела

36. Державне підприємство “Агентство з ідентифікації і реєстрації тварин” Офіційний сайт URL: <https://www.agro-id.gov.ua/pro-agentstvo/>

37. Сторінка Департаменту безпечності харчових продуктів та ветеринарії: http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Pro_Departament/51/

38. Сайт МЕБ : <http://www.oie.int/>

39. Сайт Держпродспоживслужби <http://www.consumer.gov.ua>